

Statsråd Sigbjørn Johnsen
Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Vår fil: B12-LA-FIN
Vårt arkiv: 401
Saksbeh: Liv Arum

Oslo, 20. januar 2012

FFOs KRAV TIL STATSBUDDSJETTET 2013

Den 30. november 2011 oversendte FFO regjeringen krav knyttet til nødvendige hovedinnsatser i politikken for funksjonshemmede i statsbudsjettet for 2013. I dette brevet har vi, som tidligere varslet i kontaktutvalget med regjeringen den 11. januar 2012, valgt å presisere andre sentrale krav til viktige prioriterte områder i politikken for funksjonshemmede.

FFOs konkrete krav knyttet til Statsbudsjettet 2013 på Finansdepartementets ansvarsområde er:

Egenandeler

- *FFO ber om at skatt på sykdom (egenandeler) blir vurdert i sammenheng med skatteopplegget for 2013.*

Utfasing av særfradragsordningen for store sykdomsutgifter

- *FFO ber regjeringen legge fram dokumentasjon av konsekvensene av omleggingen for de som tidligere var omfattet av særfradragsordningen for store sykdomsutgifter.*
- *FFO ber om at regjeringen utvider grunnstønadordningen for å kompensere for store sykdomsutgifter som følge av utfasing av gjeldene særfradragsordning.*
- *FFO ber regjeringen styrke nivået i grunn- og hjelpestønden med fire prosent.*

Minstefradraget

- *FFO mener at regjeringen må gjeninnføre likebehandlingen av minstefradraget for lønnsinntekter og pensjonsinntekter.*

Momskompensasjon for frivillige organisasjoner

- *FFO ber regjeringen tilføre momskompensasjonsordningen minimum 400 mill. kroner i friske midler for 2013.*

Nedbygging av egenandelene

FFO mener at egenandeler på helsetjenester og medisiner er skatt på sykdom. Bruken av egenandeler rammer urettferdig fordi det er mennesker med kroniske sykdommer og funksjonshemninger med de mest omfattende behov for helse-, omsorgs- og servicetjenester som betaler mest.

En rekke egenandeler gjør den økonomiske hverdagen tøff for mange – til tross for dagens skjermingsordninger. I en del tilfeller kan den økonomiske belastningen bli så stor at enkelte tvinges til å velge vekk tjenester eller medisiner de er avhengig av for å opprettholde god helse eller forebygge en negativ helseutvikling. FFO mener dette kan være med å opprettholde og forsterke sosiale helseforskjeller i Norge.

FFO mener at i en strategi for å holde egenandelene på et lavt nivå slik regjeringen har som mål, bør man se egenandeler som beskatning av mennesker med dårlig helse, og dermed som en del av det totale skatteopplegget. FFO vil derfor be finansministeren ta hensyn til skatt på sykdom som ett av mange elementer i det helhetlige skatteopplegget for 2013.

Særfradraget for ekstra store sykdomsutgifter

FFO viser til at Stortinget har vedtatt at dagens ordning med særfradrag for store sykdomsutgifter skal fases ut i perioden 2012-2015. Utfasingen i 2012 skjer ved at enkelte fradraggrunner bortfaller, samt at ingen nye skatteyttere slippes inn i ordningen. Dette innebærer at særfradragsordningen reduseres med 176 mill. kroner i 2012. Disse midlene foreslår regjeringen å benytte på følgende måte:

- Økte refusjonstakster til tannbehandling.
- Styrking av Husbankens tilskuddsordning for etablering og tilpasning av bolig.
- Bedre bilstønadordning for gruppe 2-biler for barn og unge.
- Tilskudd til Diabetesforbundets arbeid med motivasjonsgrupper og å oppdage diabetes tidlig.

FFO har i en årrekke ment at dagens særfradragsordning fungerte lite tilfredsstillende, og har etterlyst en bedring av den. For FFO har det vært helt avgjørende at de som til nå har hatt nytte av særfradragsordningen, kompenseres fullt ut gjennom andre ordninger.

På bakgrunn av de foreslåtte endringene stiller FFO seg avventende til måten utfasingen foreslås på. Det er positivt at midlene som ikke lenger bevilges over særfradragsordningen skal benyttes til kompensasjonsformål. De konkrete tiltakene regjeringen foreslår å tilføre midler til i 2012 samsvarer for så vidt med noen av de formålene det har vært kompensert for innenfor særfradragsordningen i dag. Men den fleksibiliteten som særfradragsordningen har hatt ivaretas ikke gjennom de nye forslagene og det står igjen å se hvordan dette vil falle ut i praksis.

Dokumentasjon av konsekvenser for brukerne

De ordningene det overføres midler til fra særfradragsordningen er alle viktige ordninger. For FFO er det imidlertid høyst uklart i hvilken grad styrkingen av disse ordningene faktisk vil sikre at gruppene som har fått særfradrag, fortsatt vil bli kompensert for sine høye sykdomsutgifter. Det er dessuten uklart hvilke øvrige fordelingsmessige konsekvenser

overføringen til disse ordningene vil få. FFO mener derfor at endringene som nå gjøres må evalueres og følges opp, for å få kunnskap om hva endringene innebærer for brukerne. Det må vurderes hvilke konsekvenser bortfallet av særfradraget får for den enkeltes situasjon. FFO er opptatt av at de som tidligere ble omfattet av ordningen, fortsatt blir kompensert samtidig som de som ikke ble omfattet av ordningen, blir kompensert som følge av omleggingen.

FFO ber derfor om at det legges frem dokumentasjon av konsekvensene av omleggingen for brukerne. Dette er særskilt viktig i forkant av det neste planlagte steget i utfasingen av dagens særfradragsordning.

Grunn- og hjelpestønad

Regjeringen redegjør i budsjettforslaget for 2012 at de ulike departementene i forbindelse med en utfasing med dagens ordning med særfradrag for store sykdomsutgifter skal:

“...vurdere om det er mulig å gjøre enkelte endringer på stønadsområdet”

(Prop. 1 LS, s 123)

I denne vurderingen legges til grunn at departementene må vurdere å gjøre enkelte endringer på stønadsområdet

“Dersom avviklingen av særfradragsordningen medfører uforutsette konsekvenser for enkelte grupper”

(Prop. 1 LS, s 123)

FFO har merket seg disse formuleringene og mener det er sær viktig at regjeringen utarbeider en evaluering av endringene og de konsekvensene det vil få for brukerne. Om utfasingen av særfradragsordningen skal skje på en smidig og god måte, er det avgjørende at fordelingen av midlene som frigjøres ved utfasingen overvåkes i et helhetlig perspektiv slik at de blir så treffsikker som mulig.

FFO har i sammenheng med endringene i særfradragsordningen hevdet at f eks inngangsvilkårene til grunnstønaden må endres. FFO mener det vil bli nødvendig å vurdere om grunnstønaden må gjøres bredere for å kompensere for kostnader folk har hatt og som de tidligere fikk kompensert for gjennom særfradragsordningen. Det er også behov for å heve satsene i grunn- og hjelpestønaden som følge av utfasingen av særfradragsordningen.

Uansett krever omleggingen oppfølging, og som regjeringen forutsetter må dette initieres av det enkelte departement. FFO forventer derfor at de ulike departementene får tilført midler til å finansiere kompenserende ordninger for de brukergruppene som tidligere var omfattet av særfradragsordningen.

Uavhengig av endringene i særfradragsordningen, ber FFO regjeringen om å øke grunn- og hjelpestønaden i takt med anslått lønnsstigning, og ikke prisstigning slik det nå legges opp til. Grunn- og hjelpestønaden må derfor styrkes med fire prosent i 2013.

Minstefradraget

Det ble i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for inneværende år vedtatt å videreføre forskjellen i minstefradragene, slik at minstefradraget for lønnsinntekter fortsatt er på 38 prosent, mens minstefradraget for pensjonsinntekter kun er 26 prosent. Dette til tross for at det fra Finansdepartementets side i høringsrunden om endringene i pensjonistbeskatningen i 2010 ble foreslått å øke øvre grense i særfradraget for pensjonsinntekt, slik at dette ble det samme som fradraget i lønnsinntekt.

Lønnsinntekter er naturligvis i gjennomsnitt høyere enn pensjonsinntekter, og av den grunn kan det argumenteres for at høyere minstefradrag for lønnsinntekter i større grad bidrar til progressiviteten i skattesystemet enn det høyere minstefradrag for pensjonsinntekter gjør. Av samme årsak virker høyere minstefradrag for lønnsinntekter isolert sett mer utjevnende for lønnsinntakere enn hva høyere minstefradrag for pensjonsinntekter gjør.

For FFO er det imidlertid den samlede levekårsutviklingen for landets uføre som er det sentrale. Et lavere minstefradrag for pensjonsinntekter enn for lønnsinntekter er slik FFO vurderer det et bidrag til å øke forskjellene i inntektsnivå mellom en gruppe som allerede er akterutseilt levekårsmessig, og befolkningen for øvrig. Konsekvensen vil kunne bli en dypere levekårskløft mellom uføre og personer i inntektsgivende arbeid.

Momskompensasjon

Det var stor glede i juni 2009 da regjeringen presenterte en beslutningen om å gi frivillige organisasjoner full kompensasjon for vare- og tjenestemoms, og at 1 mrd. kroner i friske midler skulle tilføres ordningen innen 2014. Disse midlene skulle komme i tillegg til den tidligere rammen for tjenestemomskompensasjon, slik at det samlet skulle være en pott på 1,2 mrd. kroner etter opptrappingsperioden.

Skuffelsen var stor da regjeringen i statsbudsjettet for 2012 valgte å gå bort fra løftet om en gradvis opptrapping fram mot full momskompensasjon. Den forventede økningen på 200 mill. kroner uteble. I følge uttalelser fra politisk ledelse i Kulturdepartementet skal dette tas inn slik at fristen for full momskompensasjon holdes. FFO forventer derfor at det i statsbudsjettet for 2013 tilføres minimum 400 mill. kroner i ordningen slik at full momskompensasjon kan oppnås innen 2014.

Anmodning om møte

FFO ber også om et snarlig møte med politisk ledelse i departementet for å gjennomgå våre spesifikke krav til budsjettet for 2013.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESORGANISASJON

Knut Magne Ellingsen /s/
leder

Liv Arum
generalsekretær

Kopi: Kontaktutvalget med Regjeringen v/Barne-, likestillings- og inkluderingsminister Audun Lysbakken